

SLOVENSKO ZÍSKALO 14,9 mil. EUR Z EUROFONDOV NA POPULARIZÁCIU VEDY

Moderná a interaktívna stratégia má prilákať najmä mladých ľudí

Centrum vedecko-technických informácií SR (ďalej „CVTI SR“) využilo možnosť zapojiť sa do Operačného programu z fondov Európskej únie určeného aj pre popularizáciu vedy a techniky v členských krajinách EÚ. Takmer dva roky pripravovalo národný projekt s rozpočtom vo výške 14,9 mil. EUR, ktorý bude realizovaný necelé tri roky. Slovensko sa tak pripojilo k viacerým krajinám EÚ, ktoré využijú europeniaze na zvýšenie povedomia a záujmu o vedu.

„Slovensko má problém držať krok s krajinami OECD v podiele počtu vedcov na obyvateľa a hlavne zabrániť úniku mozgov do zahraničia, pričom aj v našich podmienkach dosahujú niektorí vedci výsledky porovnateľné so svetovou špičkou“, vysvetľuje dôvody a potreby popularizácie vedy riaditeľ CVTI SR prof. RNDr. Ján Turňa, CSc.: „Rozvoj a podpora vedy patrí k pilierom znalostnej ekonomiky. Je to investícia do budúcnosti našej krajiny. Aj preto sme radi, že sa nám podarilo využiť európske zdroje na tento cieľ, aby sme slovenskú vedu a vedcov atraktívne predstavili širokej verejnosti a motivovali hlavne mladých ľudí študovať niektorú perspektívnu vednú disciplínu.“

Národný projekt má rozpočet vo výške 14,9 milióny EUR s DPH na dobu takmer troch rokov. Projekt začal prípravou komunikačnej a mediálnej stratégie.

Projekt PopVaT pozostáva z dvoch hlavných aktivít:

- **Vybudovania Centra vedy** ako zážitkového vedeckého parku. Cieľom je zvýšiť záujem ľudí o vedu pomocou interaktívnych expozícií, atraktívnou formou motivovať k štúdiu technických odborov a prírodných vied, prezentovať slovenský priemysel a súčasný slovenský výskum. Celkové náklady súvisiace s jeho vybudovaním a prevádzkou predstavujú sumu takmer 5 miliónov EUR s DPH.
- **Organizovania** viacerých typov **aktivít**, ako sú popularizačno-odborné podujatia (nový vedecký filmový festival, zavedenie **Národnej ceny za vedu a techniku**. Podpora jestvujúcich podujatí akými sú **Noc výskumníkov** či Cena SAV. Prezentácia popularizačných činností jednotlivých ústavov univerzít a vedeckých inštitúcií. Ďalej odborné prednášky, workshopy pre vedeckú a odbornú verejnosť, multimedialne programy pre študentov (80 programov pre minimálne 16 000 žiakov), kvízy, tlač a distribúcia vedecko-popularizačných publikácií. Priblíženie úspešných príkladov vedeckej činnosti a jej aplikácií v praxi. Výroba celého radu audiovizuálnych diel a iných mediálnych produktov. Propagácia na internete (vytvorenie, rozvoj a napĺňanie vedecko-popularizačnej platformy). Príprava online aplikácií a hier. Vytvorenie profilov na sociálnych sieťach ako Facebook, Twitter, LinkedIn, Youtube. Na organizovanie uvedených aktivít je naplánovaných takmer 3,5 milióna EUR s DPH.

Nevyhnutnou súčasťou úspechu projektu, vychádzajúc aj s odporúčaní iných krajín, je aj spolupráca s médiami na rôznych mediálnych projektoch a aktívne využitie mediálneho priestoru. V rozpočte je vyčlenených na túto položku ročne 2 milióny EUR s DPH.

Príklady realizácie projektov popularizácie vedy iných členských krajín EÚ

Európska únia v programovom období 2007 – 2013 vytvorila pre všetky členské krajiny EÚ priestor na podporu popularizácie vedy a techniky. V rámci operačných programov zo fondov EÚ bolo možné podporiť priamo popularizáciu vedy a techniky. Urobili tak mnohé krajiny EÚ – Poľsko, Česká republika, Belgicko, Slovinsko, Maďarsko, atď. Nižšie uvádzame len niekoľko príkladov úspešných prebiehajúcich a ukončených projektov.

V **Poľsku** vybudovali **Kopernik Science Center vo Varšave**. Realizácia bola dokončená v roku 2012 s objemom finančných prostriedkov 53 705 901 EUR

V **slovenskej Lubl'ane** bude v roku 2014 dokončené **Prírodovedné centrum**. Finančné prostriedky vynaložené na tento projekt predstavujú 75 265 000 EUR

Malta investuje do **Národného interaktívneho centra** 25 000 000 EUR. Centrum plánujú dokončiť v roku 2014.

V **Belgicku** funguje **TECHNOPOLIS**. Jeho finančná náročnosť predstavovala 15 500 000 EUR

V Českej republike je rozbehnutých viacero projektov. V prvom rade ide o aktivitu Ministerstva pre miestny rozvoj ČR. To v roku 2010 prezentovalo výzvu na predkladanie projektov v oblasti Popularizácie, propagácie a medializácie vedy a techniky. Celková výška alokovaných prostriedkov predstavovala cca 85 miliónov €.

V **Ostrave** je vybudované moderné centrum komunikácie vedy s názvom **Vesmírna brána**. Finančná náročnosť projektu bola 5,7 milióna EUR. Ďalším projektom realizovaným v Ostrave je Svet techniky - **Science and Technology Center Ostrava**, ktorého budovanie stálo 22,16 milióna EUR.

Moravian Science Center funguje v **Brne** a investované prostriedky predstavovali 23,11 milióna €.

V **Hradci Králové** majú **Digitálne planetárium** za 4 milióny €

Science Learning Center je vybudované v **Liberci**. Hodnota projektu predstavuje 14,78 milióna €.

Plzenské Techmania Science Center bolo pokryté finančnými prostriedkami v hodnote 23,16 milióna €.

Spomenuté projekty sú len výberom z projektov popularizácie, pričom boli financované z kombinovaných zdrojov (zo ŠF EÚ a iných verejných resp. súkromných zdrojov).

**PopVaT- Popularizácia vedy a techniky na Slovensku
národný projekt**

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ